

नेपाल राजपत्र

भाग २

श्री ५ को सरकारद्वारा प्रकाशित

खण्ड १७] काठमाडौं, कार्तिक ६ गते २०२४ साल [अतिरिक्ताङ्क २६ (क)]

श्री ५ को सरकार

कानून तथा न्याय—मन्त्रालय

श्री ५ महाराजाधिराज महेन्द्र बीर विक्रम शाहदेवबाट राष्ट्रिय पञ्चायतको सल्लाह र सम्मतिले बनाइबक्सेको तल लेखिएबमोजिमको ऐन सर्वसाधारणको जानकारीको लागि प्रकाशित गरिएको छः—

२०२४ सालको ऐन नं. २२

स्वस्तिश्री गिरिराजचक्रवूडामणि नरनारायणेत्यादि विविध विश्वावली विराजमान मानोन्नत महेन्द्रमाला परम नेपालप्रतापभास्कर ओजस्विराजन्य परम गौरवमय तेजस्वी त्रिभुवनप्रजातन्त्रश्रीपद परम उज्ज्वल कीर्तिमय नेपालश्रीपद परम प्रोज्ज्वल नेपालतारा परम पवित्र औरामपट्ट परम ज्योतिर्मय सुविख्यात त्रिशूलितपट्ट परम सुप्रसिद्ध प्रबल गोरखादक्षिणबाहु परमाधिपति अतिरथी परम सेनाधिपति श्री श्री श्रीमन्महाराजाधिराज महेन्द्र बीर विक्रम शाहदेव देवानाम् सदा समरविजयिनाम् ।

५८५ (१)

आधिकारिकता मुद्रण विभागबाट प्रमाणित गरिएपछि मात्र लागु हुनेछ।

राजपरिवारको निमित्त खर्चको व्यवस्था गर्न बनेको ऐन

प्रस्तावना:- श्री ५ महाराजाधिराज, श्री ५ बडामहारानी, श्री ५ युवराजाधिराज र राजपरिवारका अन्य सदस्यहरूका सम्मान एवं प्रतिष्ठाको निमित्त केही नियमित खर्चको व्यवस्था गर्न आवश्यक देखिएकोले,

श्री ५ महाराजाधिराज महेन्द्र वीर विक्रम शाहदेवबाट राष्ट्रिय पञ्चायतको सल्लाह र सम्मतिले यो ऐन बनाइबक्सेको छ ।

१. संक्षिप्त नाम र प्रारम्भ:- (१) यस ऐनको नाम “राजपरिवार खर्चको व्यवस्था ऐन, २०२४” रहेको छ ।

(२) यो ऐन २०२४ साल श्रावण १ गतेदेखि प्रारम्भ हुनेछ ।

२. परिभाषा:- विषय वा प्रसङ्गले अर्को अर्थ नलागेमा यस ऐनमा—

(१) “श्री ५ महाराजाधिराज” भन्नाले गढीनसीन श्री ५ महाराजाधिराजलाई सम्झनु पर्छ ।

(२) “श्री ५ युवराजाधिराज” भन्नाले श्री ५ महाराजाधिराजका राज्यकालमा राजगद्वी उत्तराधिकार सम्बन्धी ऐन, २०१५ बमोजिम घोषित श्री ५ युवराजाधिराज सम्झनु पर्छ ।

३. श्री ५ महाराजाधिराजका निमित्त वार्षिक दाखिला:- (१) श्री ५ महाराजाधिराजका खर्चको निमित्त प्रत्येक आर्थिक वर्षमा रु. ३०,००,०००।—तीस लाख र नेपाली डबल असर्फी पच्चीस र पतला पच्चीस श्री ५ महाराजाधिराजको राजगद्वी कोषमा दाखिला गरिनेछ ।

(२) तत्काल गढीनसीन श्री ५ महाराजाधिराजको स्वर्गवास भएको ३ महीनासम्म मौसूफका राजपरिवारको खर्चको निमित्त उप-दफा (१) मालेखिएको दरले रकम दाखिल गरिनेछ ।

(३) श्री ५ महाराजाधिराजका शाही विमान विभागको खर्चको लागि प्रत्येक आर्थिक वर्ष रु. १५,००,०००।—पन्धु लाख शाही विमान विभागको कोषमा दाखिल गरिनेछ ।

४. राजदरबारको प्रशासन कार्यको निमित्त खर्चको व्यवस्था:- राजदरबारका अधिकृत र कर्मचारीहरूको तलब भत्ता समेत अरु प्रशासन कार्य चलाउनको निमित्त प्रत्येक आर्थिक वर्षमा रु. १२,००,०००।—बाहु लाख श्री ५ महाराजाधिराजका राजदरबार कोषमा दाखिल गरिनेछ ।

५. श्री ५ बडामहारानीका निमित्त खर्चको व्यवस्था:- श्री ५ महाराजाधिराजका श्री ५ बडामहारानीका निमित्त प्रत्येक आर्थिक वर्षमा रु. २,२५,०००।—दुइ लाख पच्चीस हजार मौसूफका हजूरमा दाखिल गरिनेछ ।

४८६
आधिकारिकता मुद्रण विभागबाट प्रमाणित गरिएपछि मात्र लागु हुनेछ।

६. श्री ५ मुमा बडामहारानी, श्री ५ जिजु मुमा बडामहारानी तथा श्री ५ बडा जिजु मुमा

बडामहारानीको निमित्त खर्चको व्यवस्था:- श्री ५ महाराजाधिराजका श्री ५ मुमा
बडामहारानी, श्री ५ जिजु मुमा बडामहारानी तथा श्री ५ बडा जिजु मुमा बडामहारानीका
निमित्त मौसूफहरू प्रत्येकका हजूरमा प्रत्येक आर्थिक वर्षमा रु. २,७५,०००।— दुइ लाख
पचहत्तर हजार दाखिल गरिनेछ ।

७. श्री ५ युवराजाधिराजका निमित्त खर्चको व्यवस्था:- श्री ५ युवराजाधिराजका निमित्त
प्रत्येक आर्थिक वर्षमा निम्नलिखित रकम मौसूफका हजूरमा दाखिल गरिनेछ:-

(क) विवाह हुनुभन्दा अघि रु. ३,००,०००।— तीन लाख;

(ख) विवाह भएपछि खण्ड (क) मा लेखिएको रकममा थप रु. १,००,०००।—
एक लाख ।

८. श्री ५ युवराजाधिराजका महारानीको निमित्त खर्चको व्यवस्था:- (१) श्री ५ युवराजा-
धिराजका महारानीका निमित्त प्रत्येक आर्थिक वर्षमा रु. २,००,०००।— दुइ लाख मौसूफका
हजूरमा दाखिल गरिनेछ ।

(२) श्री ५ युवराजाधिराजको स्वर्गबास भएमा मौसूफका महारानीका जीवन
कालसम्म प्रत्येक आर्थिक वर्षमा रु. १,००,०००।— एक लाख मौसूफका हजूरमा
दाखिल गरिनेछ ।

९. श्री ५ युवराजाधिराजका छोरा राजगढीका उत्तराधिकारी श्री ५ शाहज्यादाको निमित्त
खर्चको व्यवस्था:- श्री ५ युवराजाधिराजका छोरा राजगढी उत्तराधिकारी श्री ५ शाह-
ज्यादाका निमित्त प्रत्येक वर्षमा निम्नलिखित रकम मौसूफका हजूरमा दाखिल गरिनेछ ।

(क) मौसूफको उमेर २१ वर्ष नपुगेसम्म रु. २५,०००।— पच्चीस हजार,

(ख) मौसूफको उमेर २१ वर्ष पुगेपछि खण्ड (क) मा लेखिएको रकममा थप
रु. १२,५००।— बाहु हजार पाँचसय, र

(ग) विवाह भएपछि थप रु. १२,५००।— बाहु हजार पाँचसय ।

१०. श्री ५ महाराजाधिराजका छोरा अधिराजकुमार, छोरी अधिराजकुमारी र छोरा अधिराज-
कुमारका विवाहिता अधिराजकुमारीहरूका निमित्त खर्चको व्यवस्था:- (१) श्री ५
महाराजाधिराजका प्रत्येक छोरा अधिराजकुमारका निमित्त प्रत्येक आर्थिक वर्षमा
मौसूफहरू प्रत्येकका हजूरमा निम्नलिखित रकम दाखिल गरिनेछ:-

(क) मौसूफको उमेर २१ वर्ष नपुगेसम्म रु. १,००,०००।— एक लाख,

(ख) मौसूफको उमेर २१ वर्ष पुगेपछि खण्ड (क) मा लेखिएको रकममा
थप रु. ५०,०००।— पचास हजार, र

(ग) विवाह भएपछि भगवाट५ प्रसरणिमा मवासमहारामान् लोगु हुनेछा २८६

(२) कुनै अधिराजकुमारको जीवन कालपछि मौसूफका विवाहिता अधिराजकुमारी रहिबक्सेमा मौसूफ अधिराजकुमारीका निमित्त मौसूफको जीवन कालसम्म प्रत्येक आर्थिक वर्षमा रु. ७५,०००।— पचहत्तर हजार मौसूफका हजूरमा दाखिल गरिनेछ ।

(३) श्री ५ महाराजाधिराजका छोरी अधिराजकुमारीका निमित्त प्रत्येक आर्थिक वर्षमा मौसूफ प्रत्येकका हजूरमा रु. २४,०००।— चौबीस हजार दाखिल गरिनेछ ।

११. श्री ५ भाइ अधिराजकुमार र श्री ५ दिदी वा श्री ५ बहिनी अधिराजकुमारीका निमित्त

खर्चको व्यवस्था:- श्री ५ महाराजाधिराजका प्रत्येक श्री ५ भाइ अधिराजकुमार र श्री ५ दिदी वा श्री ५ बहिनी अधिराजकुमारीहरूका निमित्त प्रत्येक आर्थिक वर्षमा मौसूफहरू प्रत्येकका हजूरमा निम्नलिखित रकम दाखिल गरिनेछः—

(क) प्रत्येक श्री ५ भाइ अधिराजकुमारको निमित्त रु. २,००,०००।— दुइ लाख, र

(ख) प्रत्येक श्री ५ दिदी वा श्री ५ बहिनी अधिराजकुमारीका निमित्त रु. २४,०००।— चौबीस हजार ।

—तर यो ऐन प्रारम्भ हुंदाका बखत रही बक्सेको श्री ५ भाइ अधिराजकुमारहरू तथा श्री ५ बहिनी अधिराजकुमारीहरूका हकमा खण्ड (क) र

(ख) बमोजिमको रकम मौसूफहरूको जीवन कालसम्म दाखिल गरिनेछ ।

१२. श्री ५ काका अधिराजकुमार तथा श्री ५ फुपू शाहज्यादीका निमित्त खर्चको व्यवस्था:-

श्री ५ को काका अधिराजकुमार तथा श्री ५ फुपू शाहज्यादीका खर्चको निमित्त प्रत्येक आर्थिक वर्षमा देहाय बमोजिमको रकम मौसूफहरू प्रत्येकका हजूरमा दाखिल गरिनेछः—

(क) प्रत्येक श्री ५ काका अधिराजकुमारका निमित्त रु. १,००,०००।— एक लाख ।

(ख) प्रत्येक श्री ५ फुपू शाहज्यादीका निमित्त रु. १२,०००।— बाहु हजार ।

—तर यो ऐन प्रारम्भ हुंदाका बखत रही बक्तेको कुनै श्री ५ काका अधिराजकुमार वा श्री ५ फुपू शाहज्यादीलाई यो दफा लागू हुनेछैन ।

१३. श्री ५ युवराजाधिराज र श्री ५ महाराजाधिराजका छोरा अधिराजकुमारहरूका निमित्त

जग्गा खरीद र भवन निर्माण खर्चको व्यवस्था:- श्री ५ युवराजाधिराजका निमित्त र

श्री ५ महाराजाधिराजका प्रत्येक छोरा अधिराजकुमारहरूका निमित्त जग्गा खरीद गर्न र भवन निर्माण गर्न परेमा एक पटक निम्नलिखित रकम दाखिल गरिनेछः—

(क) जग्गा खरीदको लागि रु. २,००,०००।— दुइ लाखसम्म ।

(ख) भवन निर्माणको लागि रु. ५,००,०००।— पाँच लाखसम्म ।

१४. विशेष खर्च साधारण बजेटबाट ब्यहोनेः— माथि दफा दफामा लेखिए अनुसार दाखिल हुने

खर्च बाहेक शाही परम्परा अनुसार चलीआएको राजपरिवारको जन्मदेखि मरण र वार्षिक आधिकारिकता मुद्रण विभागबाट प्रमाणित गरिएपछि मात्र लागु हुनेछ ।

पर्यन्तको धार्मिक तथा सांस्कारिक कर्महरूका निमित्तको विशेष खर्च, काम र अवस्थानुसार आवश्यकताको विचार गरी श्री ५ को सरकारको साधारण बजेटबाट ब्यहोरिनेछ ।

१५. श्री ५ महाराजाधिराजबाट घटाउन वा नदिन सकिबक्सने रकमहरूः— दफा ५, ६, ७, ८, ९, १०, ११, १२ मा जेसुकै लेखिए तापनि श्री ५ महाराजाधिराजबाट मौसूफको स्वविवेकले ती दफाहरूमा लेखिए मध्ये सबै वा केही रकम संबंध वा केही समयको लागि घटाउन वा दाखिला नगर्नु भन्ने हुकूम बक्सन सकिबक्सनेछ ।

१६. हिसाब किताब र त्यसको जांचः— (१) राजपरिवार खर्च र राजदरबार प्रशासन कार्यको निमित्त व्यवस्था गरिएका रकम मध्येबाट भएको खर्चको हिसाब किताब श्री ५ महाराजाधिराजबाट मौसूफका स्वविवेकले सो कामको निमित्त नियुक्ती गरिबक्सेको अधिकृतले राख्नेछ ।

(२) उप—दफा (१) बमोजिम राखिएको हिसाब किताब महालेखा परीक्षकले जिम्मावारीसम्म मिलाउने छ र नभिडेमा त्यसको प्रतिवेदन श्री ५ महाराजाधिराजका हजूरमा पेश गर्नेछ ।

१७. राजपरिवार तथा राजदरबारको प्रशासनको खर्चमा हेरफेरः— (१) यस ऐनमा लेखिएको राजपरिवारको खर्च तथा राजदरबारको प्रशासनको खर्च बढाउन कुनै समय आवश्यक एवं वाञ्छनीय छ भन्ने श्री ५ महाराजाधिराजबाट मौसूफको स्वविवेकले ठहराइबक्सेमा सो विषयलाई प्रधानमन्त्री, अर्थमन्त्री, राष्ट्रिय पञ्चायतका अध्यक्ष, राजसभाको स्थायी समितिका सभापति, श्री ५ महाराजाधिराजका प्रमुख स्वकीय सचिव वा स्वकीय सचिव, राष्ट्रिय पञ्चायतका प्रतिनिधि^१ को समितिमा पठाइनेछ ।

(२) उक्त समितिले सो विषयको जांचबुझ गरी आफ्नो प्रतिवेदन श्री ५ महाराजाधिराजका हजूरमा पेश गर्नेछ ।

(३) उप—दफा (२) बमोजिम प्रतिवेदन दाखिल भएपछि उक्त समितिको सिफारिश बमोजिम यस ऐनमा लेखिएको कुनै खर्चको रकम बढाउन आवश्यक छ भन्ने कुरा श्री ५ महाराजाधिराजबाट मौसूफको स्वविवेकले ठहन्याइबक्सेमा सो बमोजिम रकम बढाउने गरी मौसूफबाट आदेश जारी गर्न सकिबक्सनेछ । त्यस्ता आदेश नेपाल राजपत्रमा प्रकाशित गरिनेछ र यही ऐनमा परे सरह लागू हुनेछ ।

१८. यो ऐनद्वारा अधिकृत गरिएको रकम नेपालको सञ्चित कोषमाथि व्ययभार हुनेः— यो ऐनमा दफा १४ बाहेक अन्य दफाहरूद्वारा अधिकृत गरिएको रकम सञ्चित कोषमाथि व्ययभार हुनेछ ।

१९. दाखिल गर्ने तरीका:- माथि दफा दफामा दाखिल गरिनेछ भनी लेखिए बमोजिमको रकम दाखिल गर्दा पेशकी गरी:- ५८

आधिकारिकता मुद्रण विभागबाट प्रमाणित गरिएपछि मात्र लागू हुनेछ।

(क) दफा ४ मा लेखिएको रकम ४ किश्तामा, र

(ख) अरु दफामा लेखिएको रकम हरएक आर्थिक वर्ष शुरूमा एक मुष्ट दाखिल गरिनेछ ।

२०. अरु दावामा प्रतिबन्धः— यस ऐनमा लेखिएको बाहेक कुनै व्यक्तिको राजपरिवारको सदस्य वा श्री ५ महाराजाधिराजको वंशज भन्ने आधारमामात्र नेपालको सञ्चित कोषबाट कुनै निवृत्तिभरण वा भत्ता पाउने अधिकार हन्तेछैन।

२१. खारेजी:- राजपरिवार खर्च व्यवस्था ऐन, २०१६ र सो ऐनको दफा १५ बमोजिम श्री ५ महाराजाधिराजबाट २०१७ साल आश्विन २० गते रोज ४ मा लालमोहर सदर गरिबक्सेकी शाही आदेश खारेज गरिएको छ।

लालमोहर सदर मिति २०२४।७।६।२

अमृत लिपि-

चडामणिराज सिंह मल्ल

श्री ५ को सरकारको का. म सचिव ।

ਨਿਧੁਤੀ ਸਾਹਮਣੇ (੧) - ਰਾਗੀ ਪਾਲੈਂਡ ਵਿਖੇ ਕਿਸੇ ਵਾਤਾਂ ਵਿਚ ਸਾਡੀਆਂ ਦੀ

१० अप्यनुभवं तदेव निष्ठा उपराज्यं विश्वामित्रं
११ अप्यनुभवं तदेव निष्ठा उपराज्यं विश्वामित्रं
१२ अप्यनुभवं तदेव निष्ठा उपराज्यं विश्वामित्रं

-ਇਸ ਲੋਕ ਦੀ ਸਾਡੀਤੀ ਅਤੇ ਸ਼ਹਿਰੀ ਵਿਚ ਸ਼ਹਿਰੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਦੀ ਵਿਚ ਵਿਨੀਤੀਵਾਂ ਵਾਲੇ (੫)

ੴ ਸਤਿਗੁਰ ਪ੍ਰਸਾਦਿ ਜਾਨਕ ਸਾਹ ਬਿਲਕ ਨਿਖ ਬਿਲਕੀਰ ਮਾਲੂ ਰਾ ਸਾਹੀਕ

万葉集 卷之三十一 七言歌一首

上卷門戶新舊印譜集子題詩

ਮਾਤਰ ਮੁਹੱਲੀਂ ਪ੍ਰਾਤਿ ॥ ਅਨੇਕ ਸਾਡੀਂ ਪਾਲਣਾ ਜਾਂ ਪੈਂਦਾ - ਗੁਰੂ ਨੂੰ ਬੋਲੇ

८७२ अंग्रेज़ ने इसका विरोध किया।

आधिकारिकता मुद्रण विभागबाट प्रमाणित गरिएपछि मात्र लागू हुनेछ।